

6. osztály

15. óra

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. A megoldásra összesen **45 perced** van. Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj! Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

1. Három gyógynövény/fűszernövény nevének a szótagjait találod a keretben. Írd le a három növény nevét a három pontvonalra! Ügyelj a pontos másolásra és a helyesírásra!

-lyem	-ján		-li-		-tor-
-kom		pet-		ba-	
-zse-	-zsa-		boj-		-re-

a) .....

b) Írd a pontvonalra a mély hangrendű növény nevét!.....

2. Egészítsd ki a következő mondatok hiányos szavait úgy, hogy a kapott mondatok az előttük olvasható mondatok tartalmának megfelelőjenek!

a) A kertészek hanyagul dolgoztak.

Kiegészítés: A kertészek gon.....lanul dolgoztak.

b) A tanárnő jelenleg nem akar feleltetni.

Kiegészítés: A tanárnő egye ..... öre nem akar feleltetni.

c) Az automata pénz bedobásával működik.

Kiegészítés: Az automata működéséhez ér ..... szükséges.

3. Az alábbi ismeretterjesztő szövegben öt szó (kifejezés) helyesírása hibás. Írd a pontsorokra az öt hibás helyesírású szó hibátlan alakját! Az öt helyes megoldás mindegyike öt külön pontsorra kerüljön!

Akik útra kellnek a sivatagban, sokszor nem hisznek a saját szemüknek. Előfordul, hogy a sivatagi vándor és utitársai szeme előtt a hőségtől remegő levegőben, a pusztaság kellős közepén hirtelen felbukkan egy csillogó tó, és feltűnik az enyhét adó pálmafák képe. Ez a látvány árnyékot, pihenőt és enyhülést ígér. Mivel minél hamarabb elszeretnék érni a céljukat, ezért sebes ügetésre ösztönzik a hátasaikat, de egy lépéssel sem kerülnek közelebb az áhított pihenőhelyhez. Sajnos csak délibábot látnak.

.....

.....

.....

4. Oldd meg az alábbi verssel kapcsolatos feladatokat!

Szécsi Margit: ..... (részlet)

Téli szellők, fújjatok csak,
játsszatok a hajamon.

Olvassz havat, melengető
márciusi szép napom.

Fagyos folyó megáradjon,
vessen bimbót minden ág.
Szebb a somfa gyenge szirma,
mint a szürke .....

Március van, március van.
Ember s állat érzi már,
dong a kaptár, szárnyat rezget
százezernyi kismadár.

a) A vers ritmusát és rímelését figyelembe véve melyik szó illik legjobban a **2. versszak** kipontozott helyére? Karikázd be a megfelelő szóhoz tartozó betűjelet!

- A) világ
- B) táj
- C) jégvirág
- D) moha
- E) cseresznyeág

b) Egészítsd ki egyetlen **szám** beírásával az alábbi mondatot!

A vers ____ . sorában található az igekötős ige.

c) Mi a vers címe? Karikázd be a helyes választ jelölő betűt!

- A) Április
- B) Nyári éjszaka
- C) Decemberi ének
- D) Őszbúcsúztató
- E) Március
- F) Áprilisi szellők

5. A minta alapján egészítsd ki a szólásokat! Minden szólásban van egy ige és egy, az emberi testtel kapcsolatba hozható főnév.

Minta:

A szólás jelentése	A szólás	
Alaposan megdorgálják, leszidják.	<i>Megmossák</i>	<i>a fejét.</i>
Nagyon gondolkodik, töpreng valamin.	<i>Töri</i>	

A szólás jelentése	A szólás	
Bosszankodik valami miatt; nagyon kelletlenül tesz vagy ad valamit.	<i>Sz_____ja</i>	<i>a _____át.</i>
Nagyon vágyik rá, meg akarja szerezni.	<i>F_____i rá</i>	

A szólás jelentése	A szólás	
Bátran megmondja a véleményét, feltárja, leleplezi a hibákat.	<i>Ki_____ja</i>	<i>a _____át.</i>
Elcsodálkozott; elbáméskodott.	<i>El_____otta</i>	

6. A megadott betűk felhasználásával írd le a rejtélyes és a pazarol szó rokon értelmű párját! Minden betűt egyszer kell felhasználni. Ügyelj a helyesírásra!

a) **rejtélyes**

A megadott betűk: **k, s, t, t, t, z, a, i, o, o**

A keresett rokon értelmű szó: .....

b) **pazarol**

A megadott betűk: **é, o, o, l, k, t, z**

A keresett rokon értelmű szó: .....

A megadott szótagok felhasználásával írd három-három ellentétes jelentésű szót a *könyörtelen* és a *megnyugszik* szóhoz! Minden szótagot egyszer kell felhasználni.

c) **könyörtelen**

A megadott szótagok: **líd gal jám ir sze mas bor**

A három ellentétes jelentésű szó:

1. .... 2. .... 3. ....

d) **megnyugszik**

A megadott szótagok: **há rong zöng rog for hő bo**

A három ellentétes jelentésű szó:

1. .... 2. .... 3. ....

7. Húzd alá mindegyik sorban azt a szóalakot, amelyiket helyesen írtuk!

a) Tihanyban próbálgattuk a *viszhangot* / *visszhangot*.

b) A feladat teljesen *bonyolultá* / *bonyolúltá* / *bonyolulttá* vált számára.

c) Nem szeretem, ha valaki *megjátssa* / *megjátssza* magát.

d) Pontosan *illeszd* / *illesszd* / *illeszd* össze az elemeket!

e) Ne *szőj* / *szőjj* / *szöjj* megvalósíthatatlan terveket!

f) A *jegygyűrű* / *jeggyűrű* / *jegy-gyűrű* fényesen csillogott.

8. Fejezd be az alábbi rövid történetet egy mondatral, amelyet a megadott szavakból kell összeállítanod! Minden oszlopból csak egy szót választhatsz. A megadott Minta alapján írd a kiválasztott szavakat jelölő sorszámokat a Megoldás melletti üres téglalapokba!

Egy híres orgonaművésztől megkérdezték, hogy hogyan tud olyan csodálatosan játszani azon a rendkívül bonyolult hangszeren. Így felelt:

— *Roppant egyszerűen.*

Minta	4.	2.
1.	Nagy	fiatalok.
2.	Fut	egyszerűen.
3.	Száz	néznek.
4.	Roppant	ők.

Megoldás									
1.	Meghallgatok,	és	abból	húrt	mikor	hogy	meddig	nézem	át.
2.	Alsom,	hogy	azokat	levegőt	kik	ha	honnán	írfam	le.
3.	Tudom,	de	melyik	fényt	milyen	de	kitől	nyomjam	szét.
4.	Látok,	ha	mettől	billentyűt	mennyi	és	együtt	hallgassam	rá.

9. Olvasd el az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Egy vitéz zsoldos katona, akinek Mátyás király a hadjáratai során gyakran igénybe vette szolgálatait, meghallotta, hogy háború tört ki Mátyás király és Frigyes császár között, akinek ő valamikor esküvel megfogadta, hogy háború idején visszatér hozzá, bárhol legyen is. Megkérte tehát Mátyás királyt, hogy engedelmével hadd mehessen vissza a császárhoz. Mikor ezt először kérelmezte, a király egy kissé indulatosnak mutatkozott, felhozta, hogy nem igazságos dolog, ha a katonák háború idején hagyják ott azt, aki őket békében fizette és táplálta. Mert ki ad enni béke idején olyan katonának, akinek háborúban nem látja hasznát? De a katona megmondta távozásának okát: esküvel adta a szavát, és föltett szándéka, hogy semmi módon azt vissza nem vonja. E szavakra megindult a király, a katonát sok szép ajándékkal elhalmozva visszaküldte a császárhoz, s mindenki előtt dicsérte elhatározását, hiszen adott szavát többre becsülte az előnyöknél és a király kegyénél.

a) A szöveg alapján állapítsd meg, hogy melyik állítás igaz, illetve melyik hamis!
Karikázd be a megfelelő szót az állítások előtt!

1. IGAZ – HAMIS A katona Mátyás és Frigyes seregében is szolgált.
2. IGAZ – HAMIS Frigyes császár megjutalmazta a katonát a hűségéért.
3. IGAZ – HAMIS Mátyás király és Frigyes császár a közös ellenség ellen ment háborúba.
4. IGAZ – HAMIS A katona pénzért szolgált Mátyás királyt.

b) Állítsd számozással időrendbe az alábbi állításokat a történetnek megfelelően.

- ..... A katona megkérte a királyt, engedje el a szolgálatból.
- ..... A katona esküt tett a császárnak.
- ..... A katona elhagyta a királyi szolgálatot.
- ..... A király dühös lett a katonára.
- ..... A katona királyi szolgálatba lépett.
- ..... Kibört a háború a két uralkodó között.

10. Meséld el az alábbi csonka történetet úgy, hogy ne legyen benne párbeszéd! Fejezd is be a mesét, és adj címet is neki! (A fogalmazásod összesen 8-10 mondat legyen!)

Három gomba beszélgetett a Kerekerdő közepében. Az egyik délceg volt, szép fehér gallért viselt, a másíknak piros volt a kalapja fehér pöttyökkel, a harmadíknak meg barna volt mindene.

- Engem szeretnek az emberek! – szólt a nyúlánk őzlábgomba.
- Énmiattam is sokan indulnak az erdőbe! – büszkélkedett a vargánya.
- Te miért vagy mindig „mérges” légyölő barátunk? Olyan szép piros a kalapod!
- Egy gonosz varázsló elátkozott a hiúságoméért, amikor kinevettelek téged, őzláb barátom, a pereszkét és a csiperkét is egyszerű külsőtök miatt. Meghagyta csalogató színemet, de mérgezővé váltam.

